

(सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ को दफा ५(३) तथा सूचनाको हक सम्बन्धी
नियमावली, २०६५ को नियम ३ बमोजिम सार्वजनिक गरिएको)

२०७६ कार्तिक १ देखि २०७६ पौष २९ महिनामा सम्पादित प्रमुख क्रियाकलापहरू

(स्वतः प्रकाशन) को विवरण

नेपाल सरकार
जल तथा मौसम विज्ञान विभाग
उर्जा, जलश्रोत तथा सिचाई मन्त्रालय

Contents

१. परिचय :.....	३
२. काम, कर्तव्य र अधिकार :.....	३
३. संगठनात्मक संरचना :.....	४
४. कर्मचारी दरवन्दि विवरण :.....	५
४.१. जल तथा मौसम विज्ञान विभागको दरवन्दि विवरण.....	५
४.२. जल तथा मौसम विज्ञान कार्यालय, पोखराको दरवन्दि विवरण.....	६
४.३. नारायणी बेसिन फिल्ड कार्यालय, नारायणघाटको दरवन्दि विवरण.....	६
४.४. जल तथा मौसम विज्ञान कार्यालय, भैरहवाको दरवन्दि विवरण.....	७
४.५. जल तथा मौसम विज्ञान कार्यालय, धरानको दरवन्दि विवरण.....	७
४.६. जल तथा मौसम विज्ञान कार्यालय, कोहलपुरको दरवन्दि विवरण.....	८
४.७. महाकाली बेसिन फिल्ड कार्यालयको दरवन्दि विवरण.....	८
५. सेवा प्राप्त गर्न लाग्ने दस्तुर र अवधि :.....	९
६. सम्पादन गरेका मुख्य मुख्य कामको विवरण :.....	९
७. खर्च विवरण.....	१०

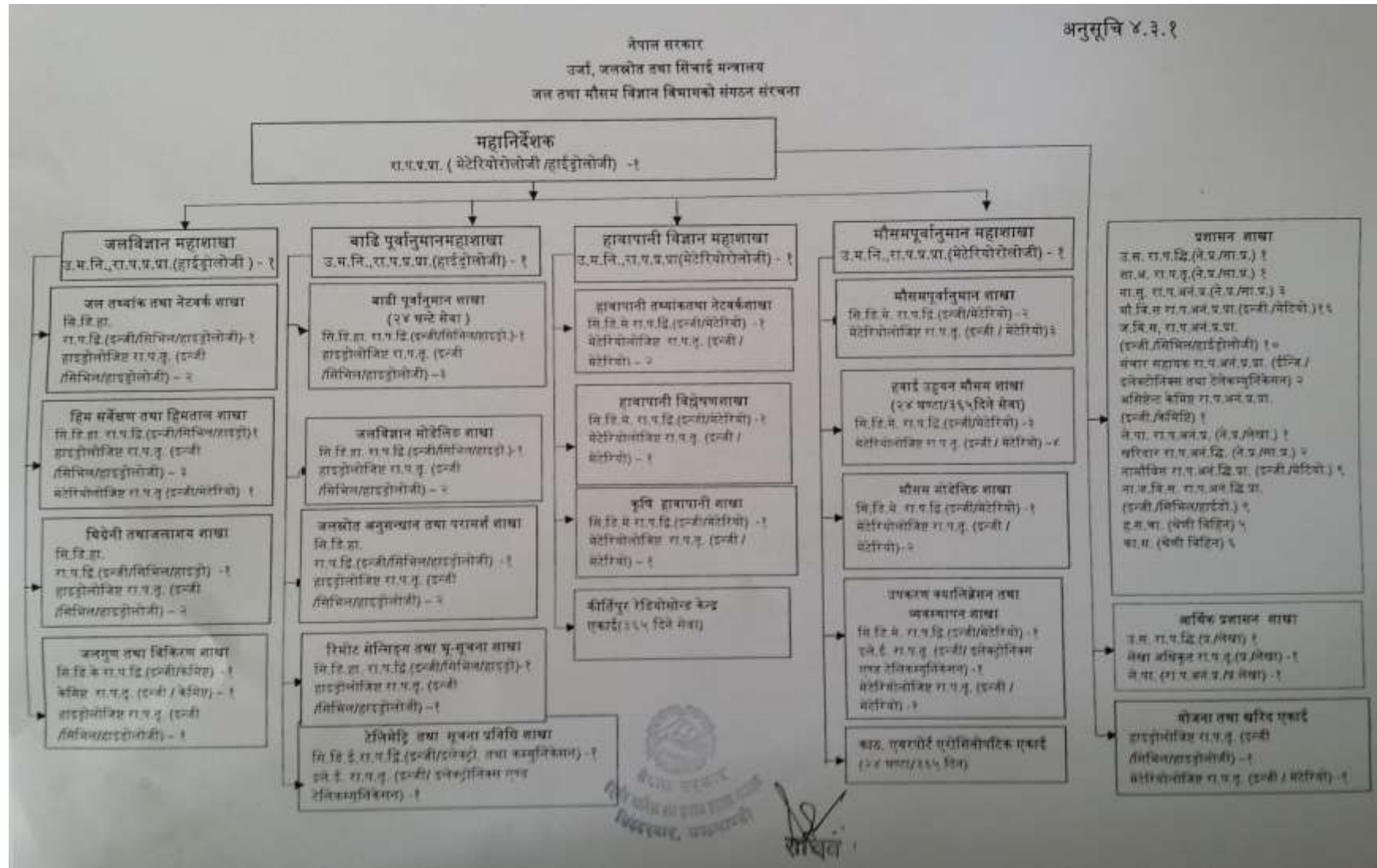
१. परिचय :

जलस्रोतको समुचित विकास, प्रवर्द्धन तथा जल तथा मौसम जन्य विपद जोखिम न्यूनीकरणका लागि आवश्यक तथ्यांक संकलन, सूचना प्रवाह गरि धनजनको क्षति न्यूनीकरण तथा खानेपानी, कृषि, सिंचाई, जलविद्युत्, सडक, हवाई उड्ययन लगायतका पुर्वाधार विकासमा टेवा पुर्‍याउने उद्देश्यले जल तथा मौसम विज्ञान विभागको स्थापना भई सन् १९६२ देखि नै विभिन्न मन्त्रालय, विभाग, निकाय अन्तर्गत रही सेवा प्रवाह गर्दै आइरहेको छ ।

२. काम, कर्तव्य र अधिकार :

जल तथा मौसम विज्ञान विभागको प्रमुख काम नेपाल अधिराज्य भित्रको नदी, खोला, तालतलैया र हिमक्षेत्रको जल, थिगेनी तथा जलगुण तथ्यांक र अधिराज्यभरको मौसम सम्बन्धी तथ्यांक संकलन गर्ने, प्रशोधन गर्ने तथा उपयोगकर्ताको माग अनुसार तथ्यांक विक्रि वितरण गर्ने रहेको छ । यस बाहेक हवाई उडानको लागि आवश्यक तत्कालिन मौसम र मौसम पूर्वानुमान सम्बन्धी सूचना नागरिक उड्डयन विभागलाई उपलब्ध गराउनु, ३ दिनको मौसम भविष्यवाणी गर्नु , कृषि हावापानी तथा जलवायु सम्बन्धी वुलेटिन जारी गर्नु, लगायत बाढी पुर्वानुमान तथा पुर्वसूचना जनसमुदायमा सम्प्रेषण गर्नु र विपद व्यवस्थापन संजाल मार्फत् स्थानिय तहसम्म बाढी पुर्व सचेतना सूचना प्रवाह गर्नु विभागको कार्यक्षेत्र भित्र पर्दछ । यस बाहेक नेपाल अधिराज्यको जल तथा मौसम संग सम्बन्धित कुनै पनि आधिकारीक सूचना समय सापेक्ष उपलब्ध गराउने, जल मौसम क्षेत्रमा राष्ट्रिय नीति, निर्देशिका तर्जुमा गर्दा परामर्श सेवा प्रदान गर्ने तथा जलवायु क्षेत्रमा काम गर्ने अन्तर्राष्ट्रिय संघ, संगठनसंग आवद्ध भई जल तथा मौसम सम्बन्धी कृयाकलापमा संलग्न हुने यस विभागको अधिकार क्षेत्र भित्र पर्दछ ।

३. संगठनात्मक संरचना :

४. कर्मचारी दरवन्दि विवरण :

४.१. जल तथा मौसम विज्ञान विभागको दरवन्दि विवरण

क. सं.	पद	श्रेणी	सेवा	समूह	कूल दरवन्दि	रिक्त	कार्यरत	कैफियत
१	महानिर्देशक	रा.प.प्र.प्रा.	इन्जिनियरिङ्ग	मेटेरियोलोजी	१	-	१	
२	उप-महानिर्देशक	रा.प.प्र.प्रा.	इन्जिनियरिङ्ग	मेटेरियोलोजी	२	१	१	
३	उप-महानिर्देशक	रा.प.प्र.प्रा.	इन्जिनियरिङ्ग	(आईड्रोलोजी)	२	२	-	
४	सि.डि.मे.	रा.प.द्वि.	इन्जिनियरिङ्ग	मेटेरियोलोजी	१०	-	१०	
५	सि.डि.हा.	रा.प.द्वि.	इन्जिनियरिङ्ग	हाईड्रोलोजी	७	३	४	
६	सि.डि.ई.	रा.प.द्वि.	इन्जिनियरिङ्ग	इलेक्ट्रोनिक्स	१	-	१	
७	उप-सचिव	रा.प.द्वि.	प्रशासन	सा.प्र.	१	१	-	
८	उप-सचिव	रा.प.द्वि.	प्रशासन	लेखा	१	-	१	
९	सि.डि.के.	रा.प.द्वि.	इन्जिनियरिङ्ग	केमिष्ट	१	१	-	
१०	हा.ई.	रा.प.तृ.	इन्जिनियरिङ्ग	हाईड्रोलोजी	१७	४	१३	
११	मेटेरियोलोजिष्ट	रा.प.तृ.	इन्जिनियरिङ्ग	मेटेरियोलोजी	१६	६	१०	
१२	केमिष्ट	रा.प.तृ.	इन्जिनियरिङ्ग	केमिष्ट	१	-	१	
१३	इले.इन्जि.	रा.प.तृ.	इन्जिनियरिङ्ग	इलेक्ट्रोनिक्स	२	-	२	
१४	शाखा अधिकृत	रा.प.तृ.	प्रशासन	सा.प्र.	१	-	१	
१५	लेखा अधिकृत	रा.प.तृ.	प्रशासन	लेखा	१	-	१	
१६	ना.सु.	रा.प.अनं.प्र.	प्रशासन	सा.प्र.	३	-	३	१ निलम्बन
१७	लेखापाल	रा.प.अनं.प्र.	प्रशासन	लेखा	१	-	१	
१८	संचार सहायक	रा.प.अनं.प्र.	इन्जिनियर	टेलिकम्यूनिकेशन	२	२	-	
१९	असिस्टेन्ट केमिष्ट	रा.प.अनं.प्र.	इन्जिनियर	केमिष्ट	१	१	-	
२०	ज.वि.स.	रा.प.अनं.प्र.	इन्जिनियर	(आईड्रोलोजी)	१०	१	९	
२१	मौ.वि.स.	रा.प.अनं.प्र.	इन्जिनियर	मेटेरियोलोजी	१६	-	१६	
२२	ना.ज.वि.स.	रा.प.अनं.द्वि.	इन्जिनियर	(आईड्रोलोजी)	९	२	७	
२३	ना.मौ.वि.स.	रा.प.अनं.द्वि.	इन्जिनियर	मेटेरियोलोजी	९	-	९	
२४	खरिदार	रा.प.अनं.द्वि.	प्रशासन	सा.प्र.	२	-	२	
२५	ह.स.चा	श्रेणी विनित	प्रशासन	सा.प्र.	५	३	२	३ करार
२६	का.स.	श्रेणी विनित	प्रशासन	सा.प्र.	६	६	-	६ करार
जम्मा कर्मचारी					१२८	३३	९५	

४.२. जल तथा मौसम विज्ञान कार्यालय, पोखराको दरवन्दि विवरण

क्र.सं.	पद	श्रेणी	सेवा	समू(कूल दरवन्दि	रिक्त संख्या	खुद काम संख्या	कैफियत
१	सि.डि.मे.	रा.प.द्वि	इन्जिनियरिङ्ग	मेटेरियोलोजि	१	-	१	
२	हा.ई.	रा.प.तृ	इन्जिनियरिङ्ग	हाईड्रोलोजि	१	-	१	
३	मेटेरियोलोजिष्ट	रा.प.तृ	इन्जिनियरिङ्ग	मेटेरियोलोजि	१	-	१	
४	ना.सु.	रा.प.अनं.प्र.	प्रशासन	सा.प्र.	१	-	१	
५	लेखापाल	रा.प.अनं.प्र.	प्रशासन	लेखा	१	-	१	
६	संचार स(ायक	रा.प.अनं.प्र.	इन्जिनियर	टेलिकम्यूनिकेशन	१	१	-	
७	ज.वि.स.	रा.प.अनं.प्र.	इन्जिनियर	हाईड्रोलोजि	३	-	३	
८	मौ.वि.स.	रा.प.अनं.प्र.	इन्जिनियर	मेटेरियोलोजि	३	-	३	
९	ना.ज.वि.स.	रा.प.अनं.द्वि.	इन्जिनियर	हाईड्रोलोजि	२	२	-	
१०	ना.मौ.वि.स.	रा.प.अनं.द्वि.	इन्जिनियर	मेटेरियोलोजि	५	-	५	
११	ह.स.चा	श्रेणी विन	प्रशासन	सा.प्र.	१	-	१	१ करार
१२	का.स.	श्रेणी विन	प्रशासन	सा.प्र.	१	-	१	१ करार
जम्मा कर्मचारी					२१	३	१८	

४.३. नारायणी बेसिन फिल्ड कार्यालय, नारायणघाटको दरवन्दि विवरण

क्र.सं.	पद	श्रेणी	सेवा	समू(कूल दरवन्दि	रिक्त संख्या	खुद काम संख्या	कैफियत
१	हा.ई.	रा.प.तृ	इन्जिनियरिङ्ग	हाईड्रोलोजि	१	-	१	
२	ज.वि.स.	रा.प.अनं.प्र.	इन्जिनियर	हाईड्रोलोजि	१	१	-	
३	ना.ज.वि.स.	रा.प.अनं.द्वि.	इन्जिनियर	हाईड्रोलोजि	१	-	१	
जम्मा कर्मचारी					३	१	२	

४.४. जल तथा मौसम विज्ञान कार्यालय, भैरहवाको दरवन्दि विवरण

क. सं.	पद	श्रेणी	सेवा	समू(कूल दरवन्दि	रिक्त संख्या	खुद काम संख्या	कैफियत
१	सि.डि.मे.	रा.प.द्वि	इन्जिनियरिङ्ग	मेटेरियोलोजि	१	-	१	
२	हा.ई.	रा.प.तृ	इन्जिनियरिङ्ग	हाईड्रोलोजि	१	-	१	
३	मेटेरियोलोजिष्ट	रा.प.तृ	इन्जिनियरिङ्ग	मेटेरियोलोजि	२	-	२	
४	ना.सु.	रा.प.अनं.प्र.	प्रशासन	सा.प्र.	१	१	-	
५	लेखापाल	रा.प.अनं.प्र.	प्रशासन	लेखा	१	१	-	
६	संचार सहायक	रा.प.अनं.प्र.	इन्जिनियर	टेलिकम्यूनिकेशन	१	१	-	
७	ज.वि.स.	रा.प.अनं.प्र.	इन्जिनियर	हाईड्रोलोजि	१	-	१	
८	मौ.वि.स.	रा.प.अनं.प्र.	इन्जिनियर	मेटेरियोलोजि	५	१	४	
९	ना.ज.वि.स.	रा.प.अनं.द्वि.	इन्जिनियर	हाईड्रोलोजि	१	१	-	
१०	ना.मौ.वि.स.	रा.प.अनं.द्वि.	इन्जिनियर	मेटेरियोलोजि	५	१	४	
११	ह.स.चा	श्रेणी विहिन	प्रशासन	सा.प्र.	१	-	१	१ करार
१२	का.स.	श्रेणी विहिन	प्रशासन	सा.प्र.	१	-	१	१ करार
जम्मा कर्मचारी					२१	६	१५	

४.५. जल तथा मौसम विज्ञान कार्यालय, धरानको दरवन्दि विवरण

क. सं.	पद	श्रेणी	सेवा	समू(कूल दरवन्दि	रिक्त संख्या	खुद काम संख्या	कैफियत
१	सि.डि.हा..	रा.प.द्वि	इन्जिनियरिङ्ग	हाईड्रोलोजि	१	-	१	
२	हा.ई.	रा.प.तृ	इन्जिनियरिङ्ग	हाईड्रोलोजि	२	१	१	
३	मेटेरियोलोजिष्ट	रा.प.तृ	इन्जिनियरिङ्ग	मेटेरियोलोजि	१	१	-	
४	ना.सु.	रा.प.अनं.प्र.	प्रशासन	सा.प्र.	१	-	१	
५	लेखापाल	रा.प.अनं.प्र.	प्रशासन	लेखा	१	-	१	
६	संचार सहायक	रा.प.अनं.प्र.	इन्जिनियर	टेलिकम्यूनिकेशन	१	१	-	
७	ज.वि.स.	रा.प.अनं.प्र.	इन्जिनियर	हाईड्रोलोजि	३	१	२	
८	मौ.वि.स.	रा.प.अनं.प्र.	इन्जिनियर	मेटेरियोलोजि	११	४	७	
९	ना.ज.वि.स.	रा.प.अनं.द्वि.	इन्जिनियर	हाईड्रोलोजि	३	२	१	
१०	ना.मौ.वि.स.	रा.प.अनं.द्वि.	इन्जिनियर	मेटेरियोलोजि	१४	१०	४	
११	ह.स.चा	श्रेणी विहिन	प्रशासन	सा.प्र.	१	-	१	१ करार
१२	का.स.	श्रेणी विहिन	प्रशासन	सा.प्र.	१	-	१	१ करार
जम्मा कर्मचारी					४०	२०	२०	

४.६. जल तथा मौसम विज्ञान कार्यालय, कोहलपुरको दरवन्दि विवरण

क्र. सं.	पद	श्रेणी	सेवा	समूह	कूल दरवन्दि	रिक्त संख्या	खुद काम संख्या	कैफियत
१	सि.डि.हा..	रा.प.द्वि	इन्जिनियरिङ्ग	हाईड्रोलोजि	१	१	-	
२	हा.ई.	रा.प.तृ	इन्जिनियरिङ्ग	हाईड्रोलोजि	१	-	१	
३	मेटेरियोलोजिष्ट	रा.प.तृ	इन्जिनियरिङ्ग	मेटेरियोलोजि	१	-	१	
४	ना.सु.	रा.प.अनं.प्र.	प्रशासन	सा.प्र.	१	-	१	
५	लेखापाल	रा.प.अनं.प्र.	प्रशासन	लेखा	१	१	-	
६	संचार स(ायक	रा.प.अनं.प्र.	इन्जिनियर	टेलिकम्यूनिकेशन	१	१	-	
७	ज.वि.स.	रा.प.अनं.प्र.	इन्जिनियर	हाईड्रोलोजि	५	३	२	
८	मौ.वि.स.	रा.प.अनं.प्र.	इन्जिनियर	मेटेरियोलोजि	८	५	३	
९	ना.ज.वि.स.	रा.प.अनं.द्वि.	इन्जिनियर	हाईड्रोलोजि	२	-	२	
१०	ना.मौ.वि.स.	रा.प.अनं.द्वि.	इन्जिनियर	मेटेरियोलोजि	९	५	४	
११	ह.स.चा	श्रेणी विहिन	प्रशासन	सा.प्र.	१	-	१	१ करार
१२	का.स.	श्रेणी विहिन	प्रशासन	सा.प्र.	१	-	१	१ करार
जम्मा कर्मचारी					३२	१६	१६	

४.७. महाकाली बेसिन फिल्ड कार्यालयको दरवन्दि विवरण

क्र. सं.	पद	श्रेणी	सेवा	समू(कूल दरवन्दि	रिक्त संख्या	खुद काम संख्या	कैफियत
१	हा.ई.	रा.प.तृ	इन्जिनियरिङ्ग	हाईड्रोलोजि	१	-	१	
२	ज.वि.स.	रा.प.अनं.प्र.	इन्जिनियर	हाईड्रोलोजि	१	-	१	
३	मौ.वि.स.	रा.प.अनं.प्र.	इन्जिनियर	मेटेरियोलोजि	१	-	१	
४	ना.ज.वि.स.	रा.प.अनं.द्वि.	इन्जिनियर	हाईड्रोलोजि	१	१	-	
५	ना.मौ.वि.स.	रा.प.अनं.द्वि.	इन्जिनियर	मेटेरियोलोजि	२	२	-	
जम्मा कर्मचारी					६	३	३	

५. सेवा प्राप्त गर्न लाग्ने दस्तुर र अवधि :

जल तथा मौसम सम्बन्धी तथ्याङ्क प्रमाणीकरण गर्न निवेदन सहित रु. ५०० शुल्क दाखिला गरी उपलब्ध गर्न सकिन्छ भने अन्य तथ्याङ्क तोकिएको दस्तुर तिरेर प्राप्त गर्न सकिनेछ । प्रमाणीकरणका लागि २ दिनसम्म समय लाग्न सक्दछ भने अन्य तथ्याङ्कको हकमा १ घण्टा देखि १ दिनसम्ममा प्राप्त गर्न सकिन्छ । त्यसैगरी पूर्वानुमान लगायतका सूचना मौखिक वा निवेदनका आधारमा निःशुल्क रुपमा सम्बन्धित शाखा वा महाशाखाबाट उपलब्ध गराइन्छ ।

६. सम्पादन गरेका मुख्य मुख्य कामको विवरण :

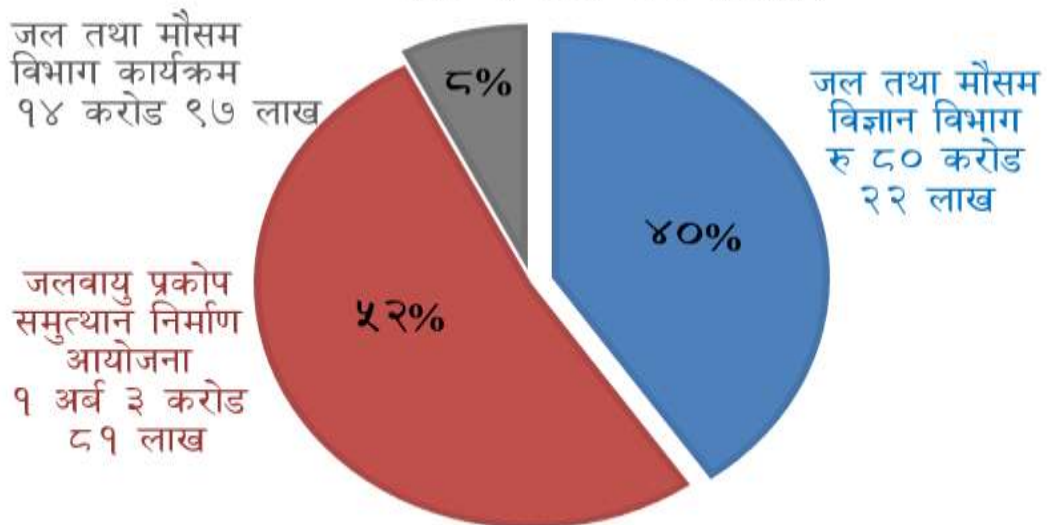
मुख्य क्रियाकलाप	माइलस्टोन	पुस महिनासम्मको प्रगति	सम्पन्न कार्यहरु
पाल्पा र उदयपुरमा राडार केन्द्र स्थापना	उपकरण खरिद	३० %	प्रतित पत्र खोलिएको, फ्याक्ट्रीमा उपकरण निर्माण कार्य जारी
	राडार केन्द्रका लागि पूर्वाधार निर्माण	१० %	फिल्ड भिजिट गरि डिजाइन सम्पन्न, इस्टिमेट स्वीकृतिको प्रक्रियामा
बाढी पूर्व सूचना प्रणाली स्थापनको लागी बाढी जोखिमको नक्सांकन, सम्भाव्यता अध्ययन तथा डिजाइन	वाढी जोखिम नक्सांकन कार्य २ स्थानमा	१५ %	बागमति पँधेरादोभान र कर्णाली चिसापानीमा कार्य गर्नको लागि आशयपत्र माग भएको
	कमला नदी जलाधर क्षेत्रमा बाढी पूर्व सूचना प्रणालीको सम्भाव्यता अध्ययन तथा डिजाइन	१५ %	आशयपत्र माग भइ मुल्यांकनमा रहेको
मौसम मापन तथा जल मापन केन्द्रहरुको स्तरोन्नती	५२ गोटा मौसम मापन केन्द्र स्तरोन्नती गरी स्वचालित केन्द्र स्थापना गर्ने	२९ वटा	आयोजनाबाट सम्झौता भइ कार्य भइरहेको, विभागबाट १० वटा केन्द्र स्थापनाको लागि सूचना प्रकाशन भएको

	२२ गोटा जल मापन केन्द्र स्तरोन्नती गरी स्वचालित केन्द्र स्थापना गर्ने	१०	आयोजनाबाट सम्झौता भइ कार्य भइरहेको, विभागबाट २ वटा केन्द्र स्थापनाको लागि सूचना प्रकाशन भएको
जल तथा मौसम टि.भी. स्टुडियो तथा गणितीय मौसम पूर्वानुमान प्रणालीको स्थापना	जल तथा मौसम सम्बन्धी सूचना प्रवाहका लागि टि.भी. स्टुडियोको स्थापना	५५ %	स्टुडियो तयारी सम्पन्न, LC खोलेर सामान आयातको प्रक्रियामा रहेको
	गणितीय मौसम पूर्वानुमान प्रणालीको लागि High Powered Computer सञ्चालन गर्ने (४०%)	८३ %	कम्प्युटिङ प्रणाली जडान, परिक्षण र तालिम सम्पन्न गरि प्रणाली सुचारु भएको

७. खर्च विवरण

विभाग अन्तर्गतका कार्यक्रम/आयोजनाहरूमा
आ. व. को २०७६/७७ वार्षिक बजेट बाँडफाँड

वार्षिक बजेट वितरण
(रु. १ अर्ब ९९ करोड)

वार्षिक लक्ष्यको तुलनामा पुससम्मको संक्षिप्त वित्तिय प्रगति

कार्यक्रम	प्राथमिकता क्रम	वित्तिय प्रगति (%)
जल तथा मौसम विज्ञान विभाग	P1	४०.९
जलवायु प्रकोप समुत्थान निर्माण आयोजना	P1	१६.४
जल तथा मौसम विज्ञान विभाग कार्यक्रम	P1	३२.२
समग्र जल तथा मौसम विज्ञान विभाग		२७.४

वार्षिक लक्ष्य तथा पुस सम्मको प्रगति

विनियोजित बजेट: रु. ७० करोड १३ लाख (पूँजिगत)

रु. १० करोड ९ लाख (चालु)

रु. ८० करोड २२ लाख (जम्मा)

प्रगति:

वित्तिय प्रगति: रु. २९ करोड ३४ लाख (पूँजिगत) (४१.८ %)

रु. ३ करोड ४२ लाख (चालु) (३४ %)

रु. ३२ करोड ७७ लाख (जम्मा) (४०.९ %)

१. जल तथा मौसम विज्ञान विभाग

विनियोजित बजेट: रु. ४ करोड ६४ लाख (पूँजिगत)

रु. १० करोड ३३ लाख (चालु)

रु. १४ करोड ९७ लाख (जम्मा)

प्रगति:

वित्तिय प्रगति: रु. १ करोड १९ लाख (पूँजिगत) (२५.८ %)

रु. ३ करोड ६२ लाख (चालु) (३५.१ %)

रु. ४ करोड ८२ लाख (जम्मा) (३२.२ %)

२. जल तथा मौसम विज्ञान कार्यक्रम

विनियोजित बजेट: रु. ४ करोड ६४ लाख (पूँजिगत)

रु. १० करोड ३३ लाख (चालु)

रु. १४ करोड ९७ लाख (जम्मा)

प्रगति:

वित्तिय प्रगति: रु. १ करोड १९ लाख (पूँजिगत) (२५.८ %)

रु. ३ करोड ६२ लाख (चालु) (३५.१ %)

रु. ४ करोड ८२ लाख (जम्मा) (३२.२ %)

३. जलवायु प्रकोप समुत्थान निर्माण आयोजना

विनियोजित बजेट: रु. ८३ करोड ४० लाख (पूँजिगत)

रु. २० करोड ४१ लाख (चालु)

रु. १ अर्ब ३ करोड ८१ लाख (जम्मा)

प्रगति:

वित्तिय प्रगति: रु. १४ करोड ३० लाख (पूँजिगत) (१७.४ %)

रु. ३ करोड ४३ लाख (चालु) (१६.८ %)

रु. १७ करोड ७४ लाख (जम्मा) (१७ %)